

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opvs De Iudiciis Divinis, Qvae Devs In Hoc Mvndo Exercet

Accessit index concionatorius in omnes totius anni dies Dominicos &
Festos, ab ipso Auctore confectus

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1651

4. Paupertatem esse otij inimicam, laboris patronam.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45699

dicite me, d' pauperes. Quid non habetis, si Deum habetis? Audite me, diuites, Quid habetis, si Deum non habetis? Qui alibi addit. Ergo videamus, qui aurum non habet, quid habet. Virtutem habet, fidem habet. Omnes virtutes habet. Habet ergo regnum Dei intra se.

Quamobrem est quasi pauper, cum in multis diuitijs sit. Quemadmodum Cræsus aliquis, est quasi diues, cum nihil habent. Si quidem vt D. Gregorius testatur, sola diuitia vera sunt, qua nos virtutibus diuites efficiunt. Si ergo, fratres, diuites esse cupitis, veras diuitias amate; si culmen veri honoris queritis, ad caeleste regnum tendite. Si gloriam dignitatum diligitis, in illa superna Angelorum curia adscribi festinate. Est autem Angelorum curia, regnū Dei, ad quod tenditur per virtutes, hoc est, per regnum, quod Deus habet in nobis. Quod si ergo paupertas ad virtutes viam sternit, efficitur & veras diuitias esse pauperum, & regnum caelorum non solum ad illos pertinere, verum etiam intra illos esse. Quemadmodum ergo diuitia occasio sunt omnium vitiorum, vt supra monstraui, ita paupertas ansam præbet omnium virtutum. E corporis morbo, vt ait Plutarchus, quidam hoc excerpunt commodi, quod vacant negotijs, quibus distinebantur, & quosdam labores obiecti reddidere validos. Sic multis exilium, paupertas, naufragium, adde & bellum, & quidquid infestus secum fert hostis, occasio fuit philosophandi.

Atque inprimis constat, sicut otium vitijs aditum aperit, ita labore industriaq; virtutes comparari. Multam enim malitiam docuit otiositas, & cum dormirent homines, venit inimicus, & superseminauit Zizania in medio tritici, & abiit. Nimirum sicut aqua, ait B. Laurentius Iustinianus, qua caret decursu, ac iacet in fontibus, putrescit, ac humano vsui aliena efficitur, repleturq; animalibus venenatis & noxijs; ita & corpus otij tæbe confectum concupiscentiarum ac voluptatum carnalium parit ac nutrit insaniam. Quod Valerius hoc exemplo confirmat. Appium Claudium crebrè solitum dicere accepimus: Negotium populo Romano melius, quam otium committi. Non quòd ignoraret, quam iucundus tranquillitatis status esset; sed quòd animaduerteret, praepotentia imperia agitatione rerum ad virtutem capeffendam excitari; nimia quiete in desidiam resolui. Et sanè negotium nomine horridum, ciuitatis nostra mores in suo statu continuit, blanda appellationis quia plurimis

Idem in cōmun ser. 59.

III.
Prou. 13. 7.
S. Gregor. in Euang.

IV.
Eccli. 33. 29.
Matth. 13. 25.
B. Laur. Iustin lib. de perfect. gradib. c. 9.

Valer. Max. lib. 7.

Lært. l. 6.

plurimis vitis resperfit. Diogenes certè otiosorum negotium amorem esse dicebat, quòd hic affectus potissimum occupet otio deditos. Ita enim fit, vt dum otio vacant, in rem negotiosissimam incidant. Et Poëta:

Otia si rollas, pericere cupidinis arcus,

Contemtaq; jacent, & sine luce faces.

Sallust. in Iugurth.

Ex aduerso autem, labor & occupatio vitia excludunt, virtutem & laudem pariunt. Etenim ignauia, ait Sallustius, nemo immortalis factus est; neq; quisquam parens, liberis vt aterni fierent, ignauiam optauit, magis vt boni & honesti vitam suam agerent. Quemadmodum autem diuitia faciunt otiosos, ita paupertas & egestas laboriosos. Vide mihi à prima ætate pueros nobiles, quibus non illecebris trahendi sunt ad studia litterarum honestissima (nam ad mechanicos labores animum adijcere, piaculum est) aiunt se non velle fieri Doctores; satis habere opum cum progenitoribus; non opus esse, vt litteris ac scientijs se alant. Hinc vel obiter libant libros, vel toto anno eos non aperiunt pulueribus plenos, sed *conchas legunt*, vt dici solet; sed hospitia, sed sphaeristeria, sed lustra adeunt, sed in fluis feras quærunt; immò in vrbibus lupas. At pauperum filij ab ipsa rerum indigentia ad laborem impelluntur; si enim non volunt olim esurire, more parentum, artes discunt, quibus se alant. Hinc, quando semel animum ad studia litterarum appulerunt, totos sese Musis dedunt, quarum ope sperant, se supra vulgus, atque ex inopia emerfuros. Quod idem videre est etiam in adultis, honestè se sustentare cupientibus, illi enim vtilissimis cogitationibus mentem implent, itaque se occupant negotijs serijs, vt ludis, poculis, conciliabulis malorum, impudicorum angulis, Baccho, Veneri, & quæ alia fert otium, vacare non possint; eum ne ad aures quidè scalpendas sibi otium esse arbitrentur. Quare, vt à non nunc ignaua dicta est opulentia, ita vicissim industriam esse paupertatem, paulò post ostendemus. De ijs autem, qui voluntariè sunt pauperes, etsi rectè dicatur: *Nemo militans Deo, implicat se negotijs secularibus*; tamen certum est, quòd nulli rei magis dent operam, quàm vt ne horæ quidem quadrantem sinant abire otiosum, sciunt enim ambulandum esse dum lucem habent, & ferendum esse

2. Tim. 2. 4.

Senec. ep. 1,

eis, qui volunt tempore suo messem colligere. Vnde aiunt: *Omnia aliena*

aliena sunt, tempus tantum nostrum est. Ac sanè vel sic quædam tempora nobis eripiuntur, quædã subducuntur, quædam effluunt. Turpissima tamen est iactura, quæ per negligentiam fit. Hanc iacturam ergo qui agnoscunt religiosi, jam legunt, jam scribunt, jam orant, ac ne nihil agant, vel corbes texunt, dantque id vnicè operam, vt orationem lectio, lectio nem meditatio excipiat; tunc maximè occupati, quando diuinis rebus occupantur. Quo pacto Scipio Africanus, si quando vacans à negotijs bellicis in litteris versaretur, dicere solebat, se numquam minùs otiosum, quàm cum esset in orio.

Senec. ep. 1.

Cic. lib. 3. de offic.

De humilitate, seu animi submissione quid multis disputabo? sicut diuitiarum vermis est superbia; ita humilitatis radix est paupertas. Si enim humilitas, teste D. Bernardo, est virtus, quæ verissima sui cognitione sibi ipsi quilibet vilescit; quis sibi vilior videtur, quàm pauper? Quis veriùs dicere potest: *Domine, non est exaltatum cor meum, neque elati sunt oculi mei; neque ambulavi in magnis, neque in mirabilibus super me?* Pauper non se vestit splendide, non fert gemmas in auribus, non annulos in digitis, non torques aureos circa collum. Non epulatur opiparè, non ædificat magnificè: sed in humili degit casula, & decote panno tectus, de eo viuit, quod rus parit. Quanta humilitatis fuit Ruth? quæ *cadens in faciem suam, & adorans super terram*, indignam se rata est vt peregrina nosceretur, seq; ancillam vocitans, Domina facta est. Vnde tam humilis euasit? Pauper erat. Maria quoq; Virgo, nonne illa est, cuius Deus *respexit humilitatem*, tamquam, *ancilla sua*, atque ideo eam in suam Matrem exaltauit? nempe eadem illi stris fuit virginitate, paupertate, humilitate. Inde digna erat, quæ & maternitate emineret. Nimirum hæc est via ad verum honorem. Nam *qui se humiliauerit, exaltabitur, qui autem se exaltauerit, humiliabitur*. Atque hæc ipsa de causa docet D. Chrysostomus, diuitias esse fugiendas; quia tigulis, & pompis, & superbia alimenta ministrant. Verba illius sunt: *Sed honores, inquit, conferunt diuitia, & in inimicos facilius ultionem præstant, & ob hoc videbitur necessarium esse opus diuitiarum, quæ visis ministrant, & via tribuunt effectum, atq; inanes ambitionum ballas instant amplius, & extollunt in maius, quodq; superbia malum exigunt, tumidiùs. Immo pro-*

V.

S. Bernard. de gradib. Humil.

Psal. 139.

Ruth. 2. 10.

Luc. 1. 48.

Matth. 23. 12.

S. Chryso.

in tract.

Quod nemo

laudatur nisi à

seipso.

R

bis